

Ne pustimo se ustrahovati!

»Jezik je temeljna sestavina kulturne identitete in prvi posrednik njenih vrednot; zato je tudi jamstvo za obstoj in ohranitev duhovnega bogastva vsake etnične manjšine. Pravica do rabe materinega jezika je bistven aspekt ustavne zaščite etničnih manjšin, saj se zaščita sklicuje na temeljna ustavna načela.«

Tako med drugim beremo v razsodbi ustavnega sodišča št. 62 z dne 24. februarja letos. Njen posredni pobudnik je bil, kot

DRAGO LEGIŠA

znano, prof. Samo Pahor, ki je bil pozval ustavno sodišče, naj razsodi, ali so v skladu z republiško ustavo in so torej sploh zakoniti člani 22 in 23 zakona št. 689 iz leta 1981 in zloglasni člen 122 civilnega postopnika, kolikor pripadnikom priznane jezikovne manjšine — kakršna je slovenska — ne dovoljujejo rabe njihovega materinega jezika na civilnih sodnih obravnavah in hkrati kolikor ne nudijo možnosti, da bi pripadniki slovenske manjšine prejeli prevod sodnih aktov v lastnem, se pravi materinem jeziku. Ustavno sodišče je razsodilo, da so vsi pravkar omejeni zakoni v nasprotju z republiško ustavo in so torej nezakoniti.

Nesramna gonja, ki jo v Trstu vodijo proti prof. Samu Pahorju — medtem je bil izvoljen za občinskega svetovaleca na listi Slovenske skupnosti — neofašisti, listarji in tudi nekatere italijanske »demokratske« stranke, je glede na jasno in nedvoumno vsebino razsodbe ustavnega sodišča, v kričnem nasprotju s črko in duhom temeljne listine italijanske republike. Kot je lepo napisal naš prijatelj, dr. Rafko Dolhar v zadnji številki našega lista, se namreč prof. Pahor za uvaljavitev manjšinskih pravic ne bori »z dinamitom«, temveč s sredstvi, ki jih predvideva zakon.

Nezakonito in po obstoječih predpisih kaznivo je gotovo ravnanje tržaških skrajnežev in prenapetežev, ki ščuvajo k narodnostni mrznosti in ki so odgovorni

KDO BO IMEL ZADNJO BESEDO: PANIĆ ALI MILOŠEVIĆ?

»Nismo sicer dosegli Miloševićevega odstopa, toda prebili smo otopenost, vdanost v usodo, češ saj se ne da ničesar spremeniti«, je dejal na zaključnem zborovanju enotedenskega protesta pred zveznim parlamentom v Beogradu Vuk Drašković, voditelj demokratske opozicije. »Protest se bo iz prestolnice razširil na podeželje«, je dodal. In res je protest zajel kroge, ki so bili pod vplivom sredstev javnega obveščanja še do nedavnega na strani vladajoče stranke. Delavci so v skrbeh za delovna mesta, kajti po obveznih počitnicah nimajo jamstva, da jih bodo spet sprejeli v službo, ko pa je — zaradi sankcij Združenih narodov — industrijska dejavnost skoraj povsem zastala, kmetje nočejo odstopiti državi pridelka. Ponužena odkupna cena za pšenico (350 din za kilogram) ne pokriva realnih stroškov, zato bodo raje pšenico vskladiščili doma in jo prodali kasneje, za mnogo višjo ceno. Protestirajo tudi upokojenci, saj jim pokojnina komaj zadoštuje za teden dni. Ko bodo potrošili še zadnje prihranke, jih čaka lakota.

SAŠA RUDOLF

Položaj v Čosićevi novi Jugoslaviji je torej iz vseh vidikov dramatičen, naloga novega zveznega ministrskega predsednika Milana Panića pa izredno težavna. Njegov prvi poskus dialoga z opozicijo je pogorel, saj so njegovo pismo, ki so ga prebrali z govorniškega odra pred zveznim parlamentom, izžvižgali. 63-letni kalifornijski magnat se je nato obrnil na KEVS in zaprosil za 100-dnevni odlog, da bi lahko v tem času skušal zaustaviti vojno v Bosni in Hercegovini in izdelal protiinflacijski načrt. Vse kaže, da je Panić resnično uverjen, da je z novo politiko moč zaustaviti vojno in ustvariti pogoje za pogajanja. Toda glavno vprašanje je seveda, komu bo pripadla zadnja beseda: njemu ali Miloševiću. Se bo do kraja postavil po robu srbskemu predsedniku in njegovim velikosrbskim idejam?

Medtem ko je bila pozornost svetovne javnosti uperjena v Sa-

rajevo in ponovno odprtje letališča, je srbska vojska Bosne in Hercegovine s kombiniranim napadom ponovno prevzela nadzorstvo nad avtocestami, ki povezujejo Krajine s Srbijo. Ofenziva je šla mimo skoraj neopazno, srbske divizije so se združile pri Derventi in ustvarile prehod za dovoz hrane, goriva in orožja. Brez novih zalog bi bila srbska vojska med Kninom in Banja Luko prisiljena v nekaj tednih opustiti vsak nadaljnji napad, tako pa se bodo boji lahko nadaljevali v nedogled. Ni čudno torej, če je srbsko topništvo prejšnji teden, kljub premirju, streljalo na Sarajevo in s tem zaustavilo letalski most. In

medtem ko se je svetovna javnost ukvarjala s humanitarno pomočjo za nad 300 tisoč izlakanih prebivalcev Sarajeva, je srbska vojska prebila muslimansko-hrvaški obroč.

Položaj v Bosni in Hercegovini je zapletla tudi vest, da so Hrvati oklicali neodvisnost svojega herceg-bosanskega kantona, kar bi lahko pomenilo razkosanje republike, ki je pred tremi meseci dobila mednarodno priznanje. Toda pri tem ne gre pozabiti, da so Srbi oklicali že pred meseci neodvisnost svoje bosanske republike in v nasprotju s Hrvati nimajo namena ostati v skupni bosansko-hercegovski federaciji.

Z diplomom v žepu na novo življenjsko pot

Nova generacija naših višješolcev stopa v življenje. Zrelostni izpiti na slovenskih višjih srednjih šolah se končujejo, znani so že izidi nekaterih matur, kdor je opravil, se je torej oddahnil, za tiste, ki pa morajo še pred izpraševalno komisijo, pa se napoveduje še nekaj dni čakanja in živčnega pripravljanja na to življenjsko preizkušnjo.

Nekaj sto ljudi bo torej z diplomom v žepu stopilo na novo

življenjsko pot. Velika večina se bo verjetno odločila za nadaljevanje študija, saj je v sedanjem času splošne recesije na Tržaškem in Goriškem univerza zanimiv in lahko celo koristen izhod. Drugi pa bodo poskusili poiskati kako zaposlitev. Doslej so še zlasti slovenska podjetja in ustanove zagotavljale nekatera delovna mesta, še zlasti maturan-

Marko Tavčar

Maturantje klasične gimnazije »F. Prešeren« v Trstu na ustnem izpitu

(foto M. Magajna)

RADIO TRST A

■ NEDELJA, 12. julija, ob: 8.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu; 9.45 Pregled slovenskega tiska v Italiji; 10.00 Otroci umetnosti: »Nicolò Paganini«; 11.00 Znaš ta zadnjo?; 11.45 Vera in naš čas; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 »Bonjour Triestesse ali kabaret podirajočih se dni«; 14.40 Pesmi miru; 17.00 Achille Campanile: »Umetnost umiranja«.

■ PONEDELJEK, 13. julija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Jugoslavija 1941-1945; 10.00 Poročila in pregled tiska; 11.30 Penelope Russianoff: »Kdaj se bo meni nasmehnila sreča?«; 12.40 Dekliški zbor Vesna iz Križa; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.30 Sanje se nadaljujejo: »Žival«; 15.00 »Miro Dinamit & Comp.«; 16.00 Glej, kaj ješ; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Klasični album; 18.30 »Ona + jaz = oba« — slike iz zakonske idilike.

■ TOREK, 14. julija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 »Trst je klical« — Mara Samsa v izpovedih, spominih in pismih; 10.00 Poročila in pregled tiska; 11.30 Penelope Russianoff: »Kdaj se bo meni nasmehnila sreča?«; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.30 Dobrodošlo, poletje! O hobbyjih in prostem času; 15.00 »Miro Dinamit & Comp.«; 16.00 Nazaj k naravi; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Klasični album; 18.00 William Shakespeare: »Antonij in Kleopatra«.

■ SREDA, 15. julija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 »Trst je klical« — Mara Samsa v izpovedih, spominih in pismih; 10.00 Poročila in pregled tiska; 10.10 Koncert v Katoliškem domu v Gorici; 11.30 Penelope Russianoff: »Kdaj se bo meni nasmehnila sreča?«; 12.00 Krščansko socialno gibanje na Primorskem; 12.40 Akademski pevski zbor France Prešeren iz Kranja; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.40 Simboli in še kaj; 14.00 Poročila in deželna kronika; 15.00 »Miro Dinamit & Comp.«; 16.00 Šport in rekreacija za vsakogar; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Klasični album; 18.00 Indija — srce sveta.

■ ČETRTEK, 16. julija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 »Trst je klical« — Mara Samsa v izpovedih, spominih in pismih; 10.00 Poročila in pregled tiska; 11.30 Penelope Russianoff: »Kdaj se bo meni nasmehnila sreča?«; 12.00 Izkušnje s potovanjema po Srednji Ameriki; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 15.00 »Rdeči lev«; 16.00 Moje najljubše knjige; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Klasični album; 18.00 Četrtekova srečanja: Obtoženci drugega tržaškega procesa.

■ PETEK, 17. julija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 »Trst je klical« — Mara Samsa v izpovedih, spominih in pismih; 10.00 Poročila in pregled tiska; 11.30 Penelope Russianoff: »Kdaj se bo meni nasmehnila sreča?«; 12.00 Počitniška iskanja; 12.40 Ribniški oktet; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.40 Drugam drugače; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.30 Prvine Sredozemlja pri primorskih pesnikih in pisateljih; 15.00 »Rdeči lev«; 16.00 Glasovi iz Sibirije; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 18.00 Kulturni dogodki.

■ SOBOTA, 18. julija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.00 Poročila in deželna kronika; 10.00 Poročila in pregled tiska; 11.30 Penelope Russianoff: »Kdaj se bo meni nasmehnila sreča?«; 12.00 Glas harmonike; 12.20 Pesmi miru; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 15.00 »Rdeči lev«; 16.00 Na počitnice 17.00 Poročila in kulturna kronika; 18.00 »Bonjour Triestesse ali kabaret podirajočih se dni«.

NOVA VLADA NOVI DAVKI

Nova vlada, ki ji predseduje socialist Giuliano Amato, je prešla zaupnico v obeh vejah parlamenta. Za zaupnico so glasovali parlamentarci stare štiristrankarske koalicije (KD, PSI, PSDI in PLI) in parlamentarci Južnotirolske stranke ter Union Valdôtaine. Zanimivo je, da sta za zaupnico glasovala tudi dosmrtna senatorja Cossiga in Agnelli.

Vlada je na svoji prvi seji po zaupnici razpravljala in sklepala o ukrepih, ki so potrebni za zajezitev inflacije, pri čemer prihaja v poštev predvsem zmanjšanje javnih izdatkov. V tej zvezi strokovnjaki napovedujejo zvišanje nekaterih davkov ter uvedbo novih. Predvidevajo tudi zamrznitev nekaterih cen. Celotni »paket« protinflacijskih ukrepov še ni znan, a napovedujejo, da bo vlada take ukrepe odobrila v kratkem.

Predsednik Amato in zunanji minister Scotti sta se medtem udeležila vrhunskega zasedanja industrijsko najbolj razvitih držav v Münchnu. Prvi je natančno poročal o ukrepih, ki jih bo Italija sprejela za zajezitev inflacije, kar so njegovi sogovorniki, kot poročajo prisotni časnikarji, poslušali z velikim zanimanjem.

V državi je še vedno aktualno vprašanje zatiranja korupcije. V zadnjih dneh je na udaru predvsem Veneto, kjer so odpeljali v zapor predsednika deželne vlade, demokristjana Cremoneseja in dolgoletnega osebne tajnika bivšega zunanjskega ministra ter socialističnega prvaka De Michelisa, 42-letnega Casadeia.

POSREDOVANJE POSLANCA EBNERJA V KORIST NAŠE MANJŠINE

Kot smo že poročali, je novi ministrski predsednik Amato v svojem programskem govoru pred parlamentom le na splošno omenil problem jezikovnih manjšin, pri čemer je dejal, da bo vlada

da spoštovala obvezo, ki izhaja iz 6. člena republiške ustave. V tej zvezi pa je treba omeniti pismo, ki ga je ministrskemu predsedniku Amatu poslal poslanec Južnotirolske ljudske stranke Ebner v zvezi s problemom novega deželne volilnega zakona, ki naj bi ga v kratkem odobril deželni zbor Furlanije Julijske krajine. Poslanec Ebner, ki ima stalne stike z deželnim vodstvom Slovenske skupnosti, opozarja predsednika vlade, da se zaradi novega volilnega zakona lahko zgodi, da v prihodnjem deželnem svetu Furlani-

je Julijske krajine ne bo več predstavnik slovenske narodne manjšine, izvoljenega na slovenski listi. Zato poslanec poziva predsednika vlade, naj posreduje, da bo volilni zakon upošteval prisotnost slovenske manjšine v deželi in omogočal izvolitev predstavništva te manjšine. Pri tem poslanec opozarja tudi na zakonodajo v republiki Sloveniji, kjer je z ustavo zajamčena prisotnost predstavnikov narodnih manjšin (italijanske in madžarske) tako na ravni parlamenta kot na ravni prizadetih občin.

Cerkev in politika

Politika naj bi bila skrb za javno blaginjo. To potrjuje dejstvo, ko parlament, vlada, ali posamezne politične stranke razpravljajo o javni blaginji. V kolikor to upoštevamo, pridemo do zaključka, da je vsak državljan, ne glede na svoje politično prepričanje, dolžan, da se za politiko zanima, jo spremlja in tudi po svojih zmogljivostih sodeluje.

Vse to je res, lepo in prav. Vendar od tu dalje se pojavijo nova vprašanja, na katera se Slovenci, zlasti nekateri, še niso navadili. Politika postaja in je celo velikokrat tudi nasilna. To spoznavamo v najrazličnejših primerih. Cerkev s svojim poslanstvom pa se mora boriti proti kakršnimkoli nasilju, tako tudi proti političnemu. Vsakdo, ki pride v stik s Cerkvijo, ne samo vernik, lahko spozna, da Cerkev mora upoštevati drugačnost posameznikov, tudi njenih članov, ki je lahko na politično-ideološkem področju pravo nasprotje idejam, katere sama zagovarja. Tako smo prišli v začaran krog. Cerkevno usmerjeni ljudje velikokrat pozabljajo, da je Cerkev dolžna priznati drugače mislečim pravico, da o določeni stvari, ki je lahko tudi politična, povedo svoje mnenje. Če Cerkev, oziroma njeno vodstvo, prizna drugačnost pri ne-

kom, šele potem tudi sama lahko pričakuje, da bo kristjan — pripadnik Cerkve, izrazil svoje prepričanje pred drugače mislečim. Ko gre za enakopravnost in svobodo, je Cerkev dolžna

Ambrož Kodolja

■■■■■

***

Z diplomo v žepu...

tom Trgovskega tehničnega zavoda, Šole za geometre in naših strokovnih šol. Gospodarska križa pa je vezana tudi na določeno politično zadržanje in voljo, ki navadnim državljanom ali pripadnikom naše narodne skupnosti nista znani ali razumljivi. O teh stvareh slišimo govornice, lahko beremo med vrsticami, a nič jasnega ne pride na dan. Tudi med nami se dogajajo čudne stvari.

A ob novi generaciji maturantov ne bomo govorili samo o delu. Dosežena matura pomeni verjetno najprej zanje in hote ali ne hote tudi za njihove sorodnike oziroma skupnost, v kateri živijo ali se udeležujejo, nekakšen dokaz, da so postali odrasli. To je zelo splošen pojem, saj ni zelo jasno določljiv čas in dejansko se človek vse življenje uči in dozoreva.

Res pa je, da ljudje pričakujemo od naše mladine, da se postopno vključuje v naše družbeno življenje, da sprejema odgovornosti in pomaga pri postavljanju tistih temeljev, ki niso zgolj gospodarski, zaradi katerih lahko slovenska narodna skupnost preživi. Letošnjim maturantom torej čestitamo ob uspehu, želimo si, da bi se kot zreli in odgovorni ljudje vključili v politično, kulturno, prosvetno, izobraževalno, versko, gospodarsko življenje manjšine in bi s kritičnim, a konstruktivnim pristopom pomagali graditi njeno boljšo prihodnost.

Ne pustimo se ustrahovati!

■■■■■

za pravo pravcato moralno linčanje prof. Sama Pahorja. Nič čudnega ni, če je takšno ravnanje doseglo višek s podlim fizičnim napadom, ki ga je slovenski občinski svetovalec bil deležen v četrtek, 2. t.m., pred županstvom v Trstu. Dolej še neidentificirani pobalin ga je od zadaj močno udaril po glavi in ... pobegnil.

Netilci narodnostne mržnje in pobudniki ter voditelji gonje proti Samu Pahorju so torej že pobrali prve sadove. Kako se med drugim počuti glavni urednik tržaškega kurijinega glasila,

ki — in kot se zdi pri tem vztraja — postavlja v soglasju z neofašističnimi in listarskimi trobili na isto raven Pahorja in nasilneže? Ali ni zadovoljen, da se mu je med obiskom Janeza Pavla II. v Trstu posrečilo utišati svojega škofa, ki ni izustil niti ene slovenske besede?

Ko izražamo prof. Samu Pahorju vso svojo solidarnost, tudi jasno in glasno povemo, da se ne pustimo in se ne bomo v prihodnosti pustili ustrahovati, saj smo med drugim tudi sposobni seči po vseh sredstvih samoobrambe, ki jih predvideva zakon.

Ob izidu nove knjige prof. Borisa Pahorja

»Napoved nove plovbe« za slovensko sodobno zgodovino

Pisatelj Boris Pahor je prav pred kratkim izdal pri založbi Obzorja v Mariboru novo knjigo z naslovom »Napoved nove plovbe«. V bistvu gre za nadaljevanje dela, ki ga je začel leta 1979 s knjigo »Žlahtne tranzverzale«, torej za opisovanje in obravnavo najpomembnejših trenutkov naše sodobne zgodovine. Najnovejša knjiga obravnava obdobje od leta 1986 do 1989. Kaj več pa je o tem povedal sam avtor.

Boris Pahor

Zakaj ste se odločili za pisanje dnevnika. Sami ste nekoč dejali, da je dnevniško zapisovanje li terarna vrst, ki vam najmanj ustreza...

Večkrat sem že poudaril, da ne pišem dnevnika. Ne znam se namreč prisiliti v vsakodnevno zvesto zapisovanje. Pa tudi časa zvesto zapisovanje. Pa tudi časa mi manjka za to. Moje zapiske je rodila revija, njeni bralci in bralke so upravičeno terjali uredniško vsakokratno poročilo. Takó sem iznašel nekakšno formulo celoletnega pregleda.

V svoji najnovejši knjigi obravnavate obdobje, v katerem je v matici že prišlo do pomembnih sprememb. Ali je, po vaših zapažanjih, Slovenec v Italiji te spremembe resnično dojel?

V glavnem zo začetek nove slovenske zgodovine došli tisti, ki so si samobiten obstoj Slovenije želeli, to se pravi demokratično, v klasičnem smislu, usmerjeni ljudje. Le-ti so sprememb ne samo veselili, ampak sodijo, da so se izpolnila stoletna pričakovanja. Druge bo pač prepričal čas. Kar navsezadnje ni tako hudo. Združitev Italije 1870. leta, na primer, ni bila v veselje lepemu številu državljanov!

Katerim vprašanjem in dogodkom ste v tej svoji knjigi dali največ poudarka?

Knjiga, ki je zdaj izšla, je zelo raznolika po vsebini, ker se dogodki nekako prehitujejo. Seveda pa 1989. leta, kjer se zapiski nehajo, še ni bilo takó razburljivega razvoja kot naslednji dve leti. Vendar se evolucija napoveduje, zato je tudi naslov knjige vzet

po zadnjem prispevku v »Zalivu«: **Napoved nove plovbe.**

Kot »sodobni zgodovinar« naše zamejske stvarnosti in dober poznavalec razmer — kaj bi svetovali naši manjšini, da bi bila pri svojih zahtevah učinkovitejša?

Priporočal bi čim manjšo uporabo natiskega papirja. Čim več tehničnih političnih posegov. Skupno nastopanje. Če se pokaže potreba, pa tudi aktivnost po zgledu delavcev železarne. Poglavje zase je seveda nastop slovenske države, ki pa je tudi odvisen od našega postopanja.

Sedaj, ko je izšla tudi druga knjiga, lahko morda primerjate obe obravnavani obdobji: 1979-1985 in 1986-1989. Se vam zdi, da je v tem času prišlo do bistvenih sprememb v mentaliteti pripadnikov naše narodnosti skupnosti v Italiji?

Na to vprašanje sem deloma že odgovoril. Do bistvenih sprememb v mentaliteti ni prišlo; pri tako imenovani laični — po novem namreč, ker poprej je bila leva — organizaciji tukajšnje skup-

nosti je prišlo samo do taktičnih zasukov, kar pomeni v praksi temporiranje.

Slišali smo po radiu razgovor z vami med obiskom v Parizu. Bi nam še kaj povedali o tem?

Večkrat sem bil na Francoskem, ker so mi dodelili štipendijo, pa tudi na tri semnje knjige sem bil povabljen s prevodom »Nekropole«. A obisk, ki ga omenjate, je bil posebne vrste. Na pobudo predstavništva »Slovenskega svetovnega kongresa« v Franciji sem nastopil v palači Francoske poslanske zbornice na okrogli mizi, ki je bila posvečena razlogom propada Jugoslavije. Nastopil sem z ugovori na samovoljna izvajanja srbskega zunanjskega ministra.

Kako je bilo na Premu?

Na Prem sem se odpravil malone kar s postaje ob vrnitvi s poti..., ker so se organizatorji potrudili za lepo srečanje. Referati so bili kvalitetni, tako tisti o pesmih za otroke pri Gradniku, Kosovelu in Košuti, kakor tista dva o Tomšičevem delu in prof. Škamperleta o mojem opusu. Dialog je bil živahen, ozračje pristrčno, žal pa nisem bil tam do konca, ker so me čakale druge obveznosti. Vsekakor vse kaže, da se bodo vzačetni kolokviji razvili v pomemben kulturni dejavnik Primorske.

NOVICE

V petek, 26. junija, je bil na goriški Preturi proces proti skupini zelenih zaradi kršitve zakona o javni varnosti, češ da niso obvestili pristojnih o manifestaciji, ki je bila novembra 1990. Med obtoženci je tudi Slovenec iz Gorice, časnikar Marko Marinčič. Slednji je s pomočjo odvetnika Bogdana Berdona zaprosil, da bi se lahko zagovarjal v slovenščini, kot določa 109. člen kazenskega postopnika. Honorarni podpretor Mulitsch je na obravnavi vzel v poštev prošnjo obtoženca za rabo slovenščine. V Gorici se torej slovenščina uveljavlja na sodišču, medtem ko je bila dvojezičnost črtana iz statuta občine Doberdob, Sovodnje in Števerjan, o prizivih teh občin pa bo moralo odločati deželno upravno sodišče (TAR). Razprava o statutih pred deželnim sodiščem bo 10. julija v Trstu.

* * *

Člani kulturnega društva »Skala« iz Gabrij priredijo v petek, 10. t.m., priljubljeni poletni praznik. V okviru te prireditve bo tudi turnir v malom nogometu, v nedeljo popoldne pa bo tekmovanje v košnji.

Po dvoletnem premoru bo v Ljubljani spet Poletna šola slovenskega jezika, ki jo prireja Filozofska fakulteta. Prijavilo se je 65 oseb, ki so večinoma študentje in prihajajo iz slovenskih zdonskih in izseljenskih področij. Vzporedno s Poletno šolo bo potekal tudi Seminar slovenskega jezika, literature in kulture, ki je namenjen predvsem slavistom iz tujine.

PROSTOR MLADIH

Prvi bodo na Tržaškem krenili na pot roverji in popotnice

V četrtek, 9. julija, se bo pričel prvi izmed štirih taborov, ki jih prireja Slovenska zamejska skavtska organizacija (SZSO) - Trst v letošnjem poletju. Najprej bodo krenili na pot roverji in popotnice. Njihov tabor se imenuje potovalni, ker je tako urejen, da opravi skupina petdnevno planinsko pot, preden postavi svoje šotore. Letos jih bo pot vodila iz Begunj in doline Drage v Karavanke; prehodili bodo južno pobočje in se dvignili na Begunjsčico, Stol, Golicco in še na kak nižji vrh. Stalni del tabora pa bo ob Završnici blizu žirovniškega umetnega jezera. Tudi program stalnega dela je zanimiv, saj si bodo skavti lahko ogledali Savsko elektrarno pri Žirovnici, Železarski muzej na Jesenicah ter tovarno Elan, en dan pa bodo ponudili krajanom za prostovoljno delo.

Naslednji dve skupini bosta odrinili 20. julija; izvidniki in vodnice se pripravljajo na dvotedenski tabor v Zgornji Soški dolini; tabor A bo zaživel v Jablanci pri Čezsoči, tabor B — za skavte iz mesta in Brega — pa bo postavil šotore v Kalu Koritnici. Oboji imajo na programu urjenje veščin, izlete, športni dan in s posebno skrbjo pripravljen dan obiskov, ki bo v nedeljo, 26. julija v Bovcu. Srečanje s starši bo skupno za oba tabora in bo posvečeno 40. obletnici prvega tabora tržaških skavtov na Višarjah.

Zadnji na vrsti bo tabor za najmlajše: volčiči in vevice bodo taborili v Kalu Koritnici od 3. do 12. avgusta. Za njih se pripravljajo razburljive gusarske avanture, veliko iger, petja in smeha, da bi si tako utrdili zdravje, pa tudi ubogljivost in najrazličnejše spretnosti. Vpisovanje še traja do 10. julija. Tudi tabor najmlajših vabi starše in prijatelje na obisk, in sicer v nedeljo, 9. avgusta.

KRESNICA

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Carlo Goldoni

PREBRISANA VDOVA

Režija Meta Hočevar

PREDSTAVE NA PROSTEM

v četrtek,	9. julija, ob 21. uri - PREBENEK - v parku
v petek,	10. julija, ob 21. uri - NABREŽINA - igrišče Sokola
v soboto,	11. julija, ob 21. uri - ZGONIK - pod županstvom
v ponedeljek,	13. julija, ob 21. uri - MAVHINJE - na trgu
v torek,	14. julija, ob 21. uri - ZABREŽEC - v Hribenci
v sredo,	15. julija, ob 21. uri - DOLINA - na Gorici
v četrtek,	16. julija, ob 21. uri - VRH - na igrišču
v petek,	17. julija, ob 21. uri - OBLICA - na trgu

22. občni zbor Združenja slovenskih športnih društev v Italiji

Strokovnost, kvaliteta in samozavest za uspešno rast našega športa

Posnetek z občnega zbora ZSSDI. Za predsedniško mizo sedijo (z leve): Ivan Peterlin, Jurij Kufersin, Livij Valenčič in Marko Lutman (foto D. Križmančič)

ZSSDI je imelo 3. t.m. v Prosvetnem domu na Opčinah 22. redni občni zbor. Naša slovenska krovna športna organizacija združuje 43 društev iz tržaške, goriške in videmske pokrajine, kar pomeni, da je to ena izmed najbolj pomembnih, množičnih in vitalnih stvarnosti naše narodnostne skupnosti.

Občni zbor, katerega se je udeležilo 89 delegatov, so vodili deželni tajnik Ivan Peterlin, predsednik Jure Kufersin in predsednika pokrajinskih odborov iz Trsta in Gorice Livij Valenčič in Marko Lutman. Na začetku so delegati soglasno sprejeli novo, 43. članico ZSSDI, to je Športnokulturno društvo Cerovlje-Mavhinje, nato pa je sledilo predsedniško poročilo oz. dokument, ki ga je izvršni odbor ZSSDI izdelal na osnovi sprejetih obvez na lanskem občnem zboru.

Pred poglobljeno razpravo in s soglasnim sprejetjem dokumenta so prisotne s kratkimi posegi pozdravili sekretar Športne zveze Slovenije Marjan Jemec, sekretar Olimpijskega komiteja Slovenije Tone Jagodič, predsednik SKGZ Klavdij Palčič, predstavnik Občine Zgonik Tamara Blažina in predstavnik Slovenske skupnosti David Slobec.

Izredno dobro in strokovno pripravljene dokumente izvršnega odbora ZSSDI bo kratkoročno in predvsem daljnoročno prav gotovo ključno vplival na vsebinsko usmeritev slovenskega športa v Italiji. Prav zaradi te njegove pomembnosti naj kratke povzamemo njegove bistvene točke.

Izvršni odbor ZSSDI je mnenja, da je slovensko športno gibanje v Italiji potrebno nove preobleke. Gre za razmišljanje o vnašanju novega vsebinskega elana v to področje, ki neoporečno predstavlja eno bistvenih vrednih hrbtenic, na kateri sloni vsa naša narodnostna skupnost v Italiji. Slovenski šport pomeni predvsem »gibanje«, široko in množično gibanje, ki nosi kot svoj vsebinski predznak

elemente živahnosti, mladostništva, medsebojne strpnosti. Prav ti elementi so bili skozi leta glavna opora, katere se je naš šport v svoji rasti čvrsto držal in tem elementom se moramo zahvaliti za preživetje sploh. Vse splošna želja po nenehnem iskanju nečesa boljšega nas peljejo k ugotovitvi, da so pred nami nove vsebinske etape našega športa, da je vse to, kar imamo in na kar smo upravičeno ponosni, le dobra baza ali bogata izhodiščna točka za nova razmišljanja in nove poteze.

Poglobljene analize, številke in projekcije pričajo o vitalnosti slovenskega športa, vendar pa moramo v isti sapi ugotoviti, da nam družba še danes premalo stoji ob strani, mogoče zaradi preskromnega prodiranja v javno mnenje.

Po mnenju izvršnega odbora ZSSDI je treba nujno preusmeriti svoje sile v točno določene prioritete točke. Rešiti je treba kadrovske probleme profesionalnih uslužbencev ZSSDI, iskati je treba možnosti profesionalne namestitve strokovnih kadrov v samih društvih. Za kritje stroškov teh namestitev je potrebno poskrbeti vsaj za 50% kritje s strani nam naklonjenega gospodarstva.

Potrebna je ustanovitev Trenerske organizacije in pa Društva slovenskih profesorjev telesne vzgoje. ZSSDI mora posredovati pri nam naklonjenih gospodarstvenih sferah, da bi le-te racionalnejše posegale v naše športno območje: naš šport bi se tako koreniteje branil pred finančno stisko, v katero je zašel.

Nujen je vsebinsko bogatejši stik z SKGZ, kateri gre vsekakor priznanje za vso dosedanjo nudeno pomoč, ki je ZSSDI-ju omogočila sploh delovanje in nujna je tudi povezava s Svetom slovenskih organizacij. ZSSDI mora na pot korenitejšega dialoga s slovenskimi izvoljenimi predstavniki ter z vodstvi strank, tako na občinski kot tudi na pokrajinski in deželni rav-

ni. Nujna je serija vsebinskih posegov v vseh sredstvih javnega obveščanja.

V predsedniškem poročilu sledi nato vrsta konkretnih predlogov, ki gredo od ustanovitve Novinarske šole (v dogovoru s Primorskim dnevnikom in Radijem Trst A) do informativnih srečanj v Društvu slovenskih izobražencev in v Slovenskem klubu. Potreben je ponovni vsebinski kontakt s Svetovnim slovenskim kongresom, Športno zvezo Slovenije in

Olimpijskim komitejem Slovenije, z vsemi obmejnimi športnimi faktorji ter z vsemi ostalimi Slovenci, ki živijo izven meja matične domovine. Nujno je tudi definirati sodelovanje s centralnim Olimpijskim odborom CONI in kaj sploh misli italijanska športna centrala našemu športu odmeriti. Nenazadnje pa bi bilo potrebno v sodelovanju z Narodno in študijsko knjižnico ustanoviti odsek, ki naj skrbi za zbiranje arhivskega materiala s področja našega športnega sveta in vzpostaviti delovni kontakt s Slovenskim raziskovalnim inštitutom.

David Slobec

Nekaj besed ob vinski razstavi v Nabrežini

Devinsko-nabrežinska občinska uprava, ki že 31 let prireja razstavo vin domačih vinogradnikov, je letos morala reševati nekoliko neprijetno situacijo. Prijavilo se je malo vinogradnikov. Posebna komisija je pokušala 9 vzorcev belega in 5 vzorcev črnega vina, na razstavo pa je bilo pripuščenih 7 vzorcev belih vin in trije vzorci črnih. Pojavlja se torej vprašanje, zakaj se je letos prijavilo tako malo vinogradnikov. Občinska uprava je celo priredila o vprašanju razstave in o njenih perspektivah javno razpravo v prostorih društva Igo Gruden in udeleženci so na koncu sklenili, da se bodo na isto temo srečali še enkrat jeseni, da bi takrat poiskali konkretnih in novih pristopov, ki naj bi dali novega zagona tej pobudi.

Dejstvo je namreč, da je vinska razstava v Nabrežini ena prvih tovrstnih pobud na Tržaškem in da je gotovo prispevala k kvalitetni rasti vinogradnikov na tem področju. Prav tako pa je očitno, da zahteva sektor v sedanjem času še novih pobud, da bi lahko resnično ovrednotili kraška vina. Sedanji potrošnik išče

vrhunska vina, po možnosti sortna in z geografsko zaščitenim poreklom. Pivec išče torej kvaliteto ne kvantiteto. Hvale vredno je torej, da tudi javna uprava poskrbi za pobudo, ki naj bi našega vinogradnika spodbudila k iskanju take kvalitete, s katero bi lahko vina iz devinsko-nabrežinske občine poznali in cenili ne le v pokrajinskem in deželnem merilu, ampak tudi v drugih krajih Italije in zakaj ne tudi po Evropi in v svetu. Kot nam dokazujejo vina nekaterih posameznikov, je ta cilj mogoče doseči. Potrebne so sicer precejšnje investicije, a predvsem volja in temeljito znanje, saj brez znanja in poštene skromnosti, ki rada prisluhne nasvetom, ni mogoče napredovati.

Najboljše črno vino so pridelali Ida Petelin Škerk iz Praprota, Radovan Šemec iz Prečnika in Boris Škerk iz Praprota, najboljše belo pa Dušan Radovič iz Nabrežine, Ida Petelin Škerk iz Praprota in Boris Škerk iz Praprota. Letošnjim dobitnikom čestitamo, organizatorju — devinsko-nabrežinski upravi — pa voščimo, da bi pobuda tudi v bodoče imela veliko uspeha.

Nagrajenci na razstavi vin v Nabrežini s predstavniki občinske uprave (foto D. Križmančič)

Uspel 22. Festival narodnozabavne glasbe v Števerjanu

Slovenska pesem prek briških gričev...

Na 22. festivalu narodnozabavne glasbe v Števerjanu je nastopilo 28 slovenskih ansamblov (foto V. Klemše)

Tudi slabo vreme ni moglo v soboto, 4. in nedeljo, 5. t.m., pokvariti veselega, skorajda prazničnega vzdušja, ki je vladalo v Števerjanu v goriških Brdih na 22. Festivalu narodnozabavne glasbe. Ljubitelji polk in valčkov so se pred dežjem zatekli v sedež društva »Francišek B. Sedej« iz Števerjana, ki je to prijetno prirediteljev tudi organiziralo. Dvorana je bila nabito polna, oder pa je bil za to priložnost lepo in okusno okrašen: sceno je pripravil slikar iz Benečije Hijacint Jussa.

Na 22. festivalu narodnozabavne glasbe je nastopilo 28 slovenskih ansamblov, drugi večer pa jih je igralo 15, ki jih je komisija izbrala za najboljše. Vsak ansambel je zaigral dve skladbi: eno izvirno, drugo pa iz zakladnice naše narodnozabavne glasbe. Večina ansamblov je izbrala pesmi »mitičnih« Avsenika in Slaka. Vsi ansambli so se izredno potrudili in res dali vse od sebe. Tudi zaradi tega tako komisija za glasbo kot za besedilo nista imeli lahkega dela, saj so vse skupine prišle s tihim upanjem v srcu, da bodo deležni priznanja za svoje delo. Med nastopajočimi je bilo tudi nekaj takih, ki so že izdali kako ploščo ali vsaj kaseto in ki so širšemu občinstvu dobro znani.

Kot najboljši ansambel je bil nagrajen »Krt« iz Stranj pri Kamniku, občinstvo je glasovalo za »Mlade prijatelje« iz Pesnice, za najboljšo melodijo je dobil priznanje ansambel »Ekart« iz Starš, za najboljšo izvedbo kvinteta »As« iz Cerkelj, za izvedbo tria »Primorski fantje« iz Pirana, posebno nagrado je dobil mladi in obetajoči instrumentalni trio »Svetlin« iz Moravč, najlepše besedilo pa je po mnenju komisije napisal Ivan Sivec.

Priljubljenost števerjanskega festivala je poleg številne in navdušene publike dokazala tudi letos pripravljena nekaterih pokroviteljev — Radio Trst A, Briška gorska skupnost, SSO, Cassa di risparmio di Gorizia, Kmečka banka Gorica in cela vrsta domačih vinogradnikov in podjetnikov. Gre za prireditelje, ki bi jo na tem vinorodnem gričku težko pogrešali. »Ko se iz leta v leto sliši slovenska pesem prek briških gričev, naš človek dobi prijetno spoznanje, da še živimo in kljubujemo,« je napisal predsednik Briške gorske skupnosti Hadrijan Corsi kot spremno besedo k brošurici, ki jo je društvo izdalo ob tej priložnosti. »Letošnji Festival ima poseben prizvok, nove in stare melodije bodo segle tja do Cerovega, Huma ali celo Kojskega v

novi slovenski državi in to točno po letu dni, ko smo vsi trepetali za usodo komaj proglašene slovenske državnosti,« še piše. S temi besedami naj tudi mi zaključimo ta zapis in izrečemo vso pohvalo organizatorjem, ki so tudi letos pripravili res prijetno in kvalitetno prireditev.

* * *

Mohorjeva založba v Celovcu razpisuje fotografski natečaj za otroške portrete. Prijavijo se lahko vsi, tudi če niso bralci ali naročniki Mohorjevih knjig. Najmanjši možni format za fotografije je 30 x 20 cm. Posnetki so lahko barvni ali črno-beli. Avtorji najlepših fotografij bodo dobili denarne nagrade in bone za Mohorjeve knjige. Vsi, ki se želijo udeležiti natečaja, morajo svoje posnetke poslati do 1. septembra v Celovec/Klagenfurt na sedež Mohorjeve družbe, Viktringer Ring 26 ali pa v Ljubljano, Gruberjevo nabrežje 6 (zastopstvo Mohorjeve).

Sestanek za spremembo volilnega zakona

V petek, 3. julija, sta se v Trstu sestali deželni delegaciji Slovenske skupnosti in Komunistične prenove, ki sta razpravljali o predlogu za spremembo volilnega zakona pristojne komisije deželnega sveta. Predstavniki obeh strank so izredno negativno ocenili ta predlog, ki med drugim določa visok volilni prag za deželne volitve, kar torej pomeni avtomatično izločenje manjših strank, poleg tega pa predlog sploh ne jemlje v poštev potrebe slovenske manjšine po lastnem zastopstvu.

Komunistična prenova je predlog ocenila kot skrajno nedemokratičen. Predvsem gre tu, so poudarili predstavniki te stranke, za težnjo KD in PSI po zaščiti lastnih interesov na račun manjših strank.

ČESTITAMO!

Dr. Damjan Terpin iz Števerjana je pred kratkim opravil odvetniški izpit. K uspehu mu prisrčno čestita tudi uredništvo Novega lista.

Slovenski novomašniki 1992

Pogled na Sveto goro

Kot je že običaj so slovenski škofje tudi letos na praznik apostolov sv. Petra in Pavla posvetili slovenske novomašnike. Novi duhovniki koprške škofije so bili posvečeni v baziliki na Sveti gori pri Gorici med slovesnostjo, ki je potekala v ponedeljek, 29. junija popoldne. Vodil jo je koprski škof msgr. Metod Pirih, ob njem je bil prisoten upokojeni koprski škof msgr. Janez Jenko, za to priložnost pa so v to božjepotno cerkev prihiteli tudi številni primorski duhovniki s svojimi verniki. Letošnji primorski novomašniki so naslednji: Zorko Bajc s Cola, Janez Kavčič iz Črnege vrha nad Idrijo in Matjaž Kravos iz Vipavskega Križa. Kljub dolžini obreda so prisotni ves čas pozorno sledili pomenljivemu dogajanju, med ljudmi pa smo občutili, da tudi danes kljub splošni duhovni in moralni krizi cenijo duhovniški poklic, ki mu novi časi postavljajo nove dolžnosti in odgovornosti.

Vseh slovenskih novomašnikov je letos trideset, od teh triindvajset v matični domovini in sedem v zdomstvu oz. zamejstvu. To je vsekakor lepa številka, ki pričča, da vsaj med Slovenci še ni prišla tako do izraza kriza duhovniških poklicev, kot se dogaja marsikje po Evropi, ampak da bodo novomašniki vsaj za silo nadomestili starejše odhajajoče moči. Še naprej pa ostaja zaskrbljujoče stanje pri Slovencih v zamejstvu, kjer so novi duhovniški poklici sila redki ali pa jih sploh ni, še posebej v tržaški in videmski škofiji.

Letošnji slovenski novomašniki so razporejeni takole: tri so, kot že omenjeno, iz koprške škofije, devet jih je iz ljubljanske nadškofije, pet iz mariborske škofije, trije so salezijanci, po dva sta frančiškana in lazarista, po eden jezuit in kapucin. Zamejski oz. zdomski novomašniki pripadajo naslednjim škofijam: Celovec, Metz, Köln in Trident. M.V.

Krožek za družbena vprašanja »Anton Gregorčič« — Gorica
Slovenska skupnost v Deželi Furlaniji-Juljski krajini

Vas vabita na srečanje s slovenskim ministrom

JANEZOM JANŠO

ob izidu knjige PREMIKI.

Srečanje bo v torek, 14. julija 1992, ob 20.30 v Sedejevem domu v Števerjanu.

Toplo vabljeni!

O umetniku je pred kratkim izšla odlična monografija

Portret Milka Bambiča

V teh dneh prihaja med nas knjiga o Milku Bambiču, ki so jo pred kratkim tudi predstavili v Novi Gorici, na gradu Kromberk, kjer je sedež Goriškega muzeja. Knjigi so dali preprosti naslov »Milko Bambič«, izdala pa sta jo skupaj Goriški muzej in Svet slovenskih organizacij, kar je vsekakor hvalevredno, saj se v sedanjih časih taka »združenja« kar množijo, bi se vsaj morala, ker vsi vemo, da je v gospodarski krizi kultura med prvimi »križanimi« dejavnostmi.

Milko Bambič je bil naši zamejski stvarnosti še kako poznana osebnost, kdo se namreč ne spominja drobnega možička, ki je dandyjevske kraljeval na mnogih otvoritvah razstav svojih kolegov. Kdo od nas ne pomisli ob spominu na nedavno umrlega tržaškega umetnika takoj na slikarja, ki je imel vedno ob sebi skicirko, mnogi imamo tudi njegov portret doma, ki ga je naredil v nekaj minutah, največkrat v profilu, enostavno, kot je bila njegova risba enostavna in jasna. Ko mi ga je nekoč v TK galeriji v Trstu napravil, mi je dejal, naj ga ne vržem proč, čez nekaj mesecev me je vprašal, če sem ga že vrgel proč, ker, tako je rekel, sodobni človek ne ceni ničesar. Prijatelju je tudi napravil skico-portret in mu ob tej priliki hudo mušno rekel, naj ga spravi, ker ga bo lahko po smrti zamenjal za rdečega ferrarija.

Bil je človek, ki se je odlično znašel v družbi, preko očal so se iskrite oči, ki so vedno igrivo gledale na svet, vseh mi je bilo njegovo šegavo govorjenje o življenju, katerega po mojem ni jemal preveč resno, saj je ob vsaki priliki bila v njegovem govorjenju ironija, s katero je najbrž tudi reševal svoje težave, katerih ima vsak človek v življenju dovolj, za umetnike pa velja nenapisano pravilo, da jih imajo več, razen redkih izjem seveda, ki pa so prej izjema kot pravilo.

Zato je kar prav, da je sedaj med nami monografija o Milku Bambiču, za katero ima največ zaslug znani javni in kulturni delavec iz Mirna, katerega pa zelo dobro poznamo tudi v zamejstvu; umetnostni zgodovinar Marko Vuk si je namreč zelo prizadeval, da bi knjiga o Bambiču izšla že za časa njegovega življenja, a je umetnikova smrt preprečila Vukove dobre namene. Naj že takoj na začetku povem, da je poleg Marka Vuka prispevala esej o Bambiču tudi Valentina Verani, ki je Bambiča zelo dobro poznala, njena študija je napisana v italijanščini, tako da lahko za Bambičevo monografijo trdimo, da je dvojezična, kar je za umetnika tudi prav, dvojezičen pa je tudi življenjepis, ki sledi na koncu knjige in je zelo razgledno urejen, kot je danes v navadi v sodobnih monografijah.

Še ena stvar je, ki vam bo takoj padla v oči in vam bo tudi zelo všeč, če namreč ljubite lepo slovensko bese-

do. Marko Vuk je namreč spisal svojo študijo o tržaškem umetniku Bambiču v odlični slovenščini, jezik je zelo lep in vidi se, da se je umetnostni zgodovinar prav potrudil, da je napisal delo v enostavnem in vsem razumljivem jeziku. To poudarjam zato, ker so danes take monografije o umetnikih, posebno likovnih umetnikih, prava redkost, če že nočemo reči, da jih skorajda ni. Vsi se namreč preveč radi zatekajo v sedaj že oguljene fraze, ki jih je na žalost uvedla »ljubljska šola«. V bistvu umetnostni zgodovinarji in umetnostni kritiki kar tekmujejo med seboj, kdo bo v svojo študijo »naložil« več tujk in iz tujih jezikov vzeti ali pa slabo prevedeni izrazi, ki so sicer največkrat visokodoneči, a ima človek zanje občutek, da jim še pišoč ne vedo pravega pomena. Seveda taka branja postanejo odvratna, da ne rečemo nemogoča in priskutna, v končni fazi pa imamo dejstvo, da teh stvari nihče ne bere, morda samo študentje, ki se ob njih učijo takega odvratnega pisanja. S tem hočem samo povedati, da je Marku Vuku uspelo na izredno strokoven način v slovenščini povedati o Bambiču vse, za kar bi njegovi kolegi porabili vsaj dobro tretjino besed, ki jih mora potem navaden zemljan iskati v Verbinčevem slovarju, če ga ima, seveda.

Marko Vuk izredno dobro podaja Bambičevo umetniško rast, posrečen je tudi način pisanja, ki si vzame za okvir kronološko podobo življenja Milka Bambiča. Tako se z umetnikom najprej srečamo v Trstu, kjer kaj kmalu opazijo njegove risarske-slikarske talente in prehodimo v eseju vso umetnikovo življenjsko pot, ki se, kot se za vsak pošten roman spodobi, konča spet v kraju, kjer se je vse začelo, v Trstu, kjer je umetnik tudi umrl po dolgem bolehanju v zavirljivi starosti šestinosemdesetih let. Marko Vuk opisuje tako umetnikovo življenje kot njegov umetniški razvoj, obenem pa ne zanemarija razvoja in umetniških gibanj, v katerih je Bambič živel in se gibal, obenem pa spoznamo tudi njegove sodobnike, rivale in tudi zgodovinsko okolje. Bambiča spoznamo kot enega zadnjih in redkih slovenskih polihistosov in poliglotov, saj je znano, da je Bambič bil tudi izumitelj, veliko je delal na področju grafike, govoril je več tujih jezikov itd. Morda je tudi ta razpršenost kriva, da ga sedaj, v času, ki prisega samo na strogo in obupno ozko specializiranost, premalo poznamo. Bambič pa je vseeno vreden večjega poznanja in večje cene, kot smo mu jo bili pripravljene priznati za časa življenja.

Knjiga Milko Bambič 1905-1991 Življenje in delo je zelo dober doprinos k večjemu poznavanju našega umetnika, ki je vse življenje iskal nove poti, se ni nikdar vračal nazaj in

Jurij Paljk

Poletna predstava SSG

»PREBRISANA VDOVA«

Prizor iz Goldonijeve komedije »Prebrisana vdova« v postavitvi SSG. Na sliki (z leve): S. Colja, M. Blagovič, L. Počkaj in A. Svete (foto D. Križmančič)

Slovensko stalno gledališče iz Trsta se je za poletno sezono spremenilo v »potujoče gledališče«. V režiji Mete Hočvar je uprizorilo znano Goldonijevsko komedijo »Prebrisana vdova«. S to igro bodo slovenski igralci gostovali po raznih vaseh na Tržaškem, Goriškem, pa tudi v Benečiji in Kanalski dolini. Premiera je bila v petek, 3. t. m., v Bazovici na trgu pred župniščem.

Interpretacija, ki jo je Meta Hočvar dala tej igri, se precej oddaljuje od izvirne »beneške« postavitve, kakršne smo vajeni pri Goldonijevih komedijah. Na to dobo nas spominjajo le kostumi Marije Vidau, vse ostalo pa je nekako posodobljeno. Skupina igralcev SSG se pripelje na potujočem vozu (pravzaprav tovornjaku), scenografija, ki si jo je prav tako zamislila režiserka, pa je izredno enostavna; v bistvu je na odru, oziroma na vozu, samo nekaj belih zaves ter stolov in miza. Goldonijeva komedija v interpretaciji SSG je mestoma bolj podobna »musicalu« kot pa klasični komediji, precej je petja in glasbenih vložkov ob spremljavi s kitaro, na katero igra Gojmir Lešnjak v vlogi iznajdljivega in prebrisanega Arlecchina.

Naslovno vlogo ima v tej igri Maja Blagovič, ki posebej mlado vdovo Rosaura. Njen ostareli mož je umrl pred kratkim. V Goldonijevem času je bilo poročanje mladih deklet s starci družbena praksa in Rosaura si takoj začne izbirati drugega, takega, ki bi bil njej všeč. Pojavijo se štirje snubci: hladni in flegmatični angleški lord Runebig (Alojz Svete), vročekroni in ponosni Španec Don Alvaro de Castiglia (Primož Ekart), strastni in nezvesti Francoz Monsieur Le Bleu (Vladimir Jurc) ter Italijan Conte di Bosco Nero (Stojan Colja), ki si ga na koncu Rosaura izbere za moža, ko ugotovi, da ji je edini zares zvest. V igri nastopajo še Alojz Milič v vlogi

priletnega Rosaurinega svaka, ki se je »vnel« za njeno sestro Eleonoro (Lučko Počkaj), oče obeh deklet dr. Lombardi (Adrijan Rustja) ter bistra in spogledljiva Rosaurina hišna Marioneta (Miranda Caharija).

Zgodba je zasnovana po običajnem modelu Goldonijevih komedij. V režiji Mete Hočvar je dogajanje na odru živahno in gledalca ves čas popolnoma »zaposli«, saj vse poteka v skorajda vrtoglavem ritmu, »tihih« presledkov ni nikjer, predstava je »mednarodna«, saj je slišati italijanske, španske, angleške in francoske besede, seveda take, ki so vsem popolnoma razumljive.

Publika je to lahko poletno predstavo dobro sprejela, gledalci so se smejali duhovitim Goldonijevim dotipom in igralcem, ki so v tej igri pokazali veliko spretnosti in smisla za igranje komičnih vlog, čeprav so bili ponekod njihovi liki nekoliko preveč pretirani in premalo »goldonijevski«. Kljub temu pa je predstava prijetna, živahna, kot nalašč primerna za razvedritev v tem poletnem času.

(hj)

* * *

V ponedeljek, 24. avgusta, se bo v Sesljanu pričela poletna likovna kolonija, namenjena mladim od 10. do 15. leta starosti. Kolonija, ki je letos že 22. po vrsti, je tokrat prvič v naših krajih. Dve desetletji je potekala v Vuzenici pri Dravogradu, šele lani pa je postala »potujoča«. Srečanje se bo zaključilo v soboto, 29. avgusta, udeležili pa se ga bodo mladi slovenski ljubitelji likovne umetnosti iz Slovenije in zamejstva (Koroške in Itallije).

* * *

Na 31. natečaju Seghizzi, ki se je zaključil pred nekaj dnevi v Gorici, je zmagal zbor St. Jacobs iz Stockholma, ki je tako dobitnik 3. velike nagrade Evrope v zborovskem petju.

Strokovnost, kvaliteta in samozavest za uspešno rast našega športa

■ ■ ■ ■ 4

Izvršni odbor ZSŠDI namenja veliko pozornost tudi narodnostnemu aspektu slovenskega športa. Vprašanje je sila aktualno in se nanaša na vprašanje sestave odborov naših društev, trenerskega kadra in pa kajpak sestave atletske populacije — jasno z vidika nacionalne pripadnosti. Iz vseh analiz danes jasno izhaja, da hitimo proti velikemu razpotju, ko se moramo zavestno odločati, ali naj bo naš šport etnično povsem čist — se pravi samo slovenski — ali pa lahko dopuščamo določeni priliv neslovensko govorečih subjektov. In vse to do kakšne mere? Dilema je vsekakor žgoča in v naših sredinah prevečkrat naleti na odpor, češ, da je problem politične narave. Tudi to je res, vendar po mnenju izvršnega odbora ZSŠDI nobena naša politična sredina ga ni znala ali pa hotela rešiti. Gre torej za vsebinski kontrast v načelih — zapiranje/odpiranje. Ta kontrast je v svojem jedru absurden, saj manjšina, ki že desetletja išče zaščito — ker je pač ogrožena — ne more in ne sme iz dokaj objektivnih razlogov voditi politike nekega preširokega odpiranja. Znaki zapiranja vase so predvsem znaki samoobrambe in predvsem obrambe vsega, kar je tradicionalno našega. Pojem odpiranja bi moral kvečjemu pričakovati od močnejšega, se pravi od večine, a tega vse do danes v globalnem smislu besede nismo še dočakali. Pojem seveda ne gre radikalizirati, priča smo različnim situacijam, ki so med seboj bolj ali manj slične, nikakor pa ne enake.

Zaradi vsega, kar je bilo do tu povedanega, je ZSŠDI mnenja, da se je treba držati nekaterih načel: vsi odbori morajo biti slovenski, na mladinskem področju mora biti pedagoški kader izključno in brezkompromisno slovenski, društva, katerih de-

javnost se izpričuje samo z eno ekipo, morajo poskrbeti, da bo članstvo v njej večinoma slovensko. Ob vsem tem bo ZSŠDI pripravilo seminar — obvezen za vse vodstvene strukture naših društev, kjer naj tematika o narodnosti zadobi eno primarnih mest med obravnavanimi temami, Društvo trenerjev pa naj ima kot eno primarnih nalog vzpostavitev strokovnega seznama trenerjev in naj pomaga društvom samim pri iskanju ustreznih profilov strokovnjakov, ki naj operirajo na mladinskem področju.

Prav gotovo potrebuje organizirana manjšina pri svojem uveljavljanju in opozarjanju večine nase tudi tak instrument, kot je vrhunska uveljavitev na športnem področju. Seveda pa po mnenju ZSŠDI vrhunske ne smemo iskati divje in za vsako ceno, pred očmi moramo stalno imeti meje, preko katerih ne moremo in ne smemo: ne smemo si dovoliti, da bi v naš šport vnašali neko drugačnost, ki bi nedvomno skazila osnovno slovenskost napreznj naše telesne kulture. Kot najprimernejšo formulo doseganja vrhunskih rezultatov ZSŠDI priznava formulo meddruštvenega sodelovanja, ki naj ob načelnem pristanku naše krovne športne organizacije in ob temeljni pomoči nam naklonjenega gospodarstva, dviga neko področje iz sivine ali povprečnosti in zajamči kvaliteto rast, ki naj se ob strokovnem programiranju preljuje v vrhunski rezultat. Vrhunski smo lahko tudi takrat, ko smo atraktivni in ko zmremo nuditi več kot pa italijanske sredine in društva. Vse to je še kako pomembno predvsem v perspektivi vabljenja v naše vrste otrok iz mešanega zakona. Vrhunski je treba biti že z organizacijskega vidika.

Vsekakor je ZSŠDI mnenja, da nam je prestižni rezultat potreben, saj smo prepričani, da naš človek utru-

je svojo samozavest tudi preko športnega uspeha, ki ima široko odmevnost v italijanskem svetu. Zato moramo postavljati vrhunsko uveljavitev športnika ob bok in na isto raven kot vrhunsko uveljavitev glasbenika, kulturnika, gledališčnika, slikarja, opernega pevca, itd.; vrhunske moramo nameniti ustrezno pomoč in nagrado. Zato je treba pomisliti na ustanovitev posebnega sklada za vrhunske dosežke.

Predsednik Kufersin se je v zadnjem delu svojega poročila dotaknil še problema bodoče organiziranosti naših društev v vidiku negativnega demografskega trenda in čedalje skromnejših finančnih virov. Zavzel se je predvsem za delovanje po področnih centrih, ki bi uspešneje koordinirali tako vrhunski in občetkmovalni šport kot tudi rekreacijo.

Dejstvo, da so bili vsi posegi, ki so sledili predsedniškemu poročilu zelo umirjeni in konstruktivni in da so bile vse temeljne programske točke izvršnega odbora ZSŠDI soglasno sprejete, daje dosedanjim odbornikom in vsem ostalim športnim delavcem veliko priznanje za njihovo dosedanje nesebično in prostovoljno delo ter potrjuje pravilno in nadvse racionalno pot, po kateri bo naš slovenski šport prestopil prag drugega tisočletja.

* * *

Po nekajdnevnikih stavkah, ki so popolnoma ohromile mestni promet v Trstu, in mučnih pogajanjih, so se delavci škedenjske železarne v četrtek, 2. t.m., ponovno vrnili na svoja delovna mesta. Rešitev pa je le začasna in naj bi veljala tri mesece do izteka sodnega postopka, ki bo moral odločiti, ali bo železarna dobila komisarsko upravo ali pa bo morala družba, ki upravlja ta obrat, v stečaj.

Portret M. Bambiča

■ ■ ■ ■ 6

bil vedno vesel življenja, v katerega je vedno verjel. Knjigo je tiskala Grafika Soča iz Nove Gorice, ki je zaslužna za izredno lepe reprodukcije slikarjevih del, knjigo pa je lepo opremil Pavel Medvešček. Vsekakor delo, ki si zasluži mesto na knjižni polici, kjer hranimo knjige tistih ljudi, ki so zaslužni, da Slovenci tu še smo, da za nas vedo, da smo tu, saj za Bambiča velja, da je bil eden prvih Slovencev, ki so se v Italiji uveljavili na področju slikarstva.

* * *

Počitniška številka Ognjišča

V začetku tega meseca je v Kopru izšla dvojna, počitniška številka verskega mesečnika Ognjišče, ki je tokrat še posebno bogata in zanimiva, saj obsega kar 100 strani. V njej najdemo veliko človeških zgodb, usod, informacij in vesti od vsepovsod, fotografij, poezij, literarnih zapisov in še bi lahko naštevali. Zelo lepa je tudi priloga, ki je posvečena zgodbi najosnovnejše in najpotrebnejše človekove hrane — kruhu. Članek je opremljen tudi z bogatim fotografskim gradivom. Za »gosta meseca« pa je tokrat odgovorni urednik Ognjišča Franc Bole izbral dr. Jožeta Bajzeka, profesorja sociologije religije na salezijanski univerzi v Rimu. Ko običajno je tudi tokrat lepa in polna človečnosti stalna rubrika »Naši preizkušani bratje«.

Najnovejše Ognjišče vsebuje še veliko drugih zanimivosti in člankov, tako da bo branje revije res nadvse prijetno obnem pa nam nudi prilžnost, da izvemo marsikaj novega. Počitniška številka Ognjišča vsebuje tudi seznam knjig, ki jih uredništvo predlaga za počitniško branje in darila prijateljem.

Jurij Paljk Fikcija prehiteva življenje

Ne vem, če se vam dogaja, da imate včasih dovolj televizije, vseh novic, ki vam hote ali nehote vdirajo skozi ekran v vaše življenje. Meni se zadnje čase dogaja, da včasih zvečer prav ne morem več, da bi najraje gledal samo brezvezne programe, ki so tako plitki, da ti je po njih včasih prav slabo, a največkrat zaprem televizor. Nekaterih stvari namreč ne prenašam, pa naj izpadem zaradi tega še kako čuden ali pa preprosto samo nemoderen.

Sem namreč človek, ki hoče ob vsaki zadevi imeti neko svojo stališče, preprosto povedano: Vedno za nekoga »držim«, nikdar nisem ob neki novici ali pa preprosto ob neki tekmi nevtralen, vedno se ob tekmar živciram, ker pač vse skupaj nekako doživljam, ob novicah pa včasih tako glasno komentiram določene stvari, da sem že samega sebe sit, ker pač prevečkrat nisem objektivni, da ne rečem še kaj slabšega.

Mislím, da je v vsaki družini nekdo, ki drži v rokah daljinca »televcomando« in pridno počne tisto, čemur pravijo Amerikanci, ki so televizijo izumili in jo razvili skorajda že do kritične meje, »zapping«, mi pa preprosto rečemo temu, da nekdo skače z ene postaje na drugo in še naprej. Tako si sam nekako ustvarja oddaje, ki so mu najbolj všeč, morda pa so tudi najboljše prikaz našega življenja, ki je že tako fragmentarno, necelovito, da je podobno »zappingu« na televiziji in ne obratno. Skorajda bi rekli da fikcija prehiteva življenje, ki mu sledi in obratno, za neko nezdravo prepletanje gre, ki mu sedaj res ne

vidimo konca. V vse to, ko ne veš več, kaj je res in kaj ni, kje so meje realnega in kje se začne svet domišljije in svet sanj, pa vstopajo novice, katerim res verjamemo, katerim skušamo slediti, da bi bili čim bolj obveščeni. Zato gledamo dnevnik, ki so vsi manipulirani, a verjamemo, da nekateri manj, nekateri več. Vsi namreč vemo, da je danes novica tista, ki je dosti bolj pomembna kot pa vse ostalo in zato ni čuda, če je v totalitarnih režimih lastna vsake novice in sporočanja le-te v rokah oblasti, ki jo servira ljudem, se pravi nam, kot hoče in kadar hoče in v kakršni obliki si pač sama želi. Nevarne igre so to, zelo nevarne stvari, ki se jih zavedajo vsi, posebno oblastniki, ki se javnih občil, danes jim raje rečemo z grdo besedo mediji, polastijo ob vsaki dani priliki. V Italiji si lahko ogledamo razliko med dnevnik-TV poročila so to, zvečer, ko gledamo iste novice v različnih lučeh, vidimo iste posnetke in različne komentarje in različne ocene istih danih dejstev. To je zelo dobro. Dobro je to, da lahko vidimo več plati iste medalje in se tako dokoplujemo sami do roba, vsaka medalja ima namreč tudi rob, na to vsi zelo pozabljajo, še najbolj takrat, ko jim to ugaja. Seveda pa ni dobro, da so isti dogodki povedani drugače, da se iz ene stvari dela na tisoče resnic. Seveda to ni po vzorcu velikega voditelja, ki je vladal z železno roko: »Naj cvete sto cvetov!«, ampak je bolj po isti: »Kot bo meni trenutno v korist, bom povedal!«

Prav zaradi teh stvari si politične sile v demokratičnih državah razdelijo svoje interese tudi na področju javnega obveščanja in bi danes skorajda ne našli javnih občil, ki niso »porazdeljena« med političnimi veljaki, strankami ali pa preprosto med tistimi, ki imajo denar in interes, da se nekatere stvari zamolčijo, druge pa na ves glas razbobna-

NOVICE

Na nekaterih najbolj nevarnih odsekih hitre ceste med Katinaro in sedmim pomolom bo treba v prihodnjih dneh zmanjšati hitrost na 50 km/h. Tako je iz varnostnih razlogov odločil občinski komisar Ravalli. Omejitve hitrosti bo začela veljati, ko bodo namestili ustrezne prometne znake.

* * *

V slovenskem dijaškem domu v Gorici se je v ponedeljek, 6. t.m., pričela poletna kolonija, ki bo trajala 15 dni in bo za mlade obiskovalce res prijetno doživetje, saj so animatorji zanje pripravili prijeten, zanimiv in pester program. Predvideni so tudi razni izleti po bližnji okolici.

* * *

Na Proseku so v nedeljo, 5. t.m., svečano proslavili 20. obletnico postavitve spomenika padlim v NOB. Slavnostna govornika sta bila Jože Koren in Arturo Calabria (pokrajinski predsednik VZPI-ANPI), nastopila pa sta godba na pihala in pevski zbor Vasilij Mirk.

* * *

V Doberdolu je bila konec prejšnjega tedna prijetna prireditev ob 45-letnici obnove domačega pihalnega orkestra Kras iz Doberdola. Ob tej priložnosti so pripravili tudi razstavo o skoraj polstoletnem delu in prizadevanjih te glasbene skupine.

NOVI LIST

Izdajatelj: Zadruga z o.z. »NOVI LIST« - Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157.

Uredništvo: Martin Breclj, Bojan Brezigar, Ivo Jevnikar, Helena Jovanovič, Drago Legiša (glavni in odgovorni urednik), Miro Oppelt, Saša Rudolf, Marko Tavčar in Egidij Vršaj.

Fotostavek in tisk: Tiskarna Graphart, Trst, tel. 040/772151.

tipo-lito
graphart

v novih prostorih

34138 trst
drevored g. d'annunzio 27/e
tel. 040/772151

Cerkev in politika

na, da ta stališča upošteva, saj gre za njen pošten odnos do drugače mislečih. Razumljivo je, da Cerkev ni »idealna«, saj jo sestavljajo ljudje z vsemi dobrimi in slabimi lastnostmi. Prav zato prihaja do zapletov in nepotrebnih trenj. V strahu, da ja ne bi kakšen »cerkveni dostojanstvenik zopet ustrelil kakšnega kozla«, ga cerkveni tisk ščiti, čeprav nepošteno in četudi tako potvarja samo zgodovino.

Prav tako se dogaja, da se Cerkev »veže« s posameznimi političnimi strankami in jim celo pomaga pri volilnem boju. O vsem tem bi lahko marsikaj napisali! Neprijetno vprašanje je: »Ali Cerkev lahko izvaja politično nasilje nad verniki?« Tudi to se

lahko dogaja. Ni pa politično nasilje, če Cerkev zavzame do neke ideje svoje stališče, saj je to njena dolžnost!

Politični pluralizem, ki se odraža v večstrankarskem sistemu, je zanimivo izpraševanje vesti Cerkvi in njenemu vodstvu.

Politično delovanje v najožjem pomenu besede je in ostane stvar laikov in ne duhovnikov! Duhovnik mora biti po svojem poslanstvu nadstrankarski! On mora prepustiti volilno kot tudi politično svobodo ljudem, da volijo po vesti, kot tudi da se po vesti udeležujejo v politiki. Prav tako naj se laiki sami po vesti odločajo za stranko, ki po njihovi vesti najbolje ustreza njihovemu prepričanju. Gotovo so ob vsem tem potrebni in zaželeni pogoji in debate. Ni možno, kot tudi ni pošteno, še manj pa krščansko, da se določene stranke »okličejo za cerkvene«, ali da posamezne stranke vplivajo na župnijo, ali celo na duhovnikovo delo in mora duhovnik plesati tako, kot muzicirajo strankini voditelji. Na

beri - širi - podpiraj
NOVI LIST

žalost se dobijo tudi takšni primeri. To je diktatura, ta pa je vedno zlo, ne glede ne to, kakšne barve je! — Ob vsem tem ostaja temeljna naloga duhovnika, da oblikuje ljudem vest. — »Le pravilno oblikovana vest je dovolj trdna podlaga za odločanje, v kateri stranki in na kakšen način hoče nekdo sodelovati v politiki!« Tako sporoča slovenski metropolit dr. Alojzij Šuštar.

Te misli naj nam bodo vodilo, kakšen je naš resnični namen, ko je v našem pogovoru na vrsti politika. Do kje v politiko sežejo osebni interesi, kje so interesi stranke in kje so interesi za dobrobit naroda ali za dobrobit neke manjšine.

LEVSTIKOVA HOTELA V ITALIJI

PALACE HOTEL je v samem središču Gorice, približno en km od državne meje. Ponaša se z odlično restavracijo, dnevnim barom, dvema dvoranama za 120 obiskovalcev in lastnim zaprtim parkiriščem.

V udobnih sobah je skupno 150 postelj. V sobah so kopalnica, sušilec za lase, mini bar, telefon in radijski ter televizijski sprejemnik. Za dobro počutje in informiranost gostov skrbi slovensko osebje.

Naslov: PALACE HOTEL, Corso Cavour 63, 34170 GORIZIA GORICA, tel. 0481/82166, fax 0481/31658

Na novo odprti HOTEL EMONA, II. kat. je v zgodovinskem središču Rima

Vse sobe imajo lastno kopalnico, radijski in televizijski sprejemnik, telefon in mini bar.

Tudi tukaj boste v družbi rojakov, ki bodo pripomogli k vašim lepšim počitnicam.

Pokličite nas na telefon: 06/7027827 ali 7027911; fax 06/7027878

Naslov: HOTEL EMONA, Via Statilia 26, 00185 ROMA

V obeh hotelih imajo slovenski gostje popust! Pričakujemo vas.

jo. Preprosto povedano to zveni takole: Sedaj ima nek možakar v Italiji, sicer prvi med neke stranke, ki ima skoraj stodeset kilogramov in se je še pred meseci obnašal kot majhen Duce, velikanski interes, da se ne bi govorilo po televiziji o njegovih najožjih sodelavcih, ki jih neki sodnik Di Pietro skrbno spravlja za zapahe samo zato, ker so na veliko kradli. In kaj ukaže ta očalar, ki zadnje čase veliko molči in ne zahteva vsega več zase in svojo veliko famulijo? Ukaže drugemu programu italijanskega RAI, ki je pod njegovim interesnim klobukom, on mu posredno namreč ukazuje, naj napada druge in naj čim manj govori o tatovih, ki jih ima v svoji stranki, ki se kiti z nageljčkom. Temu se pravi »lottizzazione«, kar bi v slovenščino lahko prevedli kot porazdelitev mest na glavnih in odgovornih mestih v televizijski hiši.

V slovenščino se beseda »lottizzazione« ne da prevesti, ker še nimamo pravega izraza zanjo, v Sloveniji smo seveda še daleč od demokracije na televiziji. Smešno se mi zdi, ko nekateri govorijo, da so objektivni v poročanju, posebno na ljubljanski televiziji, katero so čez noč preimenovali v slovensko. »Iste face, isto š.nje« in »Isto s..anje samo različito pakovanje!«, bi rekli nekateri in jaz se deloma strinjam z njimi, čeprav moram priznati, da velja tudi tisti italijanski pregovor, ki govori takole: »Stucco e pittura fa bella figura«.

Problem slovenske televizije, predvsem televizije, je namreč v tem, da se je sredi pohoda v demokracijo znašla z ljudmi na svojem vrhu in tudi med čisto tehničnim osebjem, ki jih je tja postavil prejšni režim, o katerem sedaj vsi vneto govorimo, da je bil real socialističen in kot tak zanič. Demoniziranje vsega iz prejšnjega režima mi gre zelo na živce, podobno kot tudi ljudje, ki to počnejo, še posebno pisatelji,

ki so do sedaj molčali in pridno molzli komunistično kravo, ki je zelo dobro plačevala na tej in oni strani meje. Vseeno pa ne morem mimo dejstva, da na slovenski televiziji še vedno gledam ljudi, ki so govorili o »klerofašistih in beli gardi«, da o nazadnjaški Cerkvi in podobnem niti ne govorim. Prav tako ne morem mimo dejstva, da je večina teh ljudi, ki naj bi sedaj oznanjala demokracijo, prej vdano in zelo dobro služila prejšnjemu režimu. In potem je tu še dejstvo, na katerega bi sedaj vsi radi pozabili, da so morali biti ob sprejemu v službo »moralno politično neoporečni«, morali so torej imeti »kvalitete«, katerih recimo reden kristjan nima. Pa dovolj o tem, ker to vsi že poznamo, kot poznamo dejstvo, da je res, da ima sedanja koalicija na Slovenskem, ki je v bistvu nadaljevanje prejšnje komunistične partije, v nekaj televiziji in je tudi noče dati iz svojih rok, opozicija pa kot da ne daje dovolj teže temu dejstvu, v tej stvari pa vidim tudi njeno velikansko napako, mnenja sem namreč, da se »folk«, katerega del sem tudi sam, da' imenitno zmanipulirati, kar se jasno sedaj tudi počne.

Zelo rad pa bi enkrat videl, da bi se po slovenski televiziji malce več smehljali, da ne bi bilo vse tako žolčno, kot je žolčna politična scena v Sloveniji, ko se nekateri obnašajo tako, kot da se do sedaj ne bi ničesar zgodilo in spremenilo, drugi pa molče to opazujejo, ali pa samo nekaj bolestone natolcujejo po geslu »Kdo bo koga«. Vrh vsega pa še slovenska zajedljivost in nevoščljivost in oholost nekaterih, katere sem res že sit. Do vrh glave sit.

Tako mi ostaja samo daljinec in takoj nato ugasnjena televizija, preklinjanje seveda tudi, a ne na glas, tisto tiho, neizrečeno, ker se pač preklinjati ne spodobi.